

4. У розробці інноваційної політики на основі зіставлення та збалансування цілей підприємства, сформованих пропорційно щодо його розвитку та вимог динамічно мінливого зовнішнього середовища. Інноваційна політика компанії відіграє важливу роль в управлінні інноваційною діяльністю. Вона визначає всі дії, операції, весь взаємозв'язок, що стосується корпоративної інноваційної діяльності і є керівним нормативним документом. Інноваційна політика базується на місії підприємства та має на меті полегшити процес прийняття рішень, одночасно досягаючи її цілей.

5. У розробці плану інновацій, що містить перелік показників та їх кількісну оцінку в часі. У господарській діяльності підприємства всі інноваційні процеси орієнтовані на кінцеву мету, відтак повинен бути розроблений та погоджений план інноваційної діяльності та спеціальні критерії для контролю виконання усіх поставлених цілей.

6. У відповідності організаційної структури підприємства його цілями (оскільки саме цілі визначають структуру підприємства).

7. У прийнятті кадрових рішень, оскільки кадрові питання при розробці та впровадженні інновацій є ключовими. Реалізуючи інноваційну діяльність від фахівців вимагають строго наукового підходу та високого професіоналізму в роботі. Від підприємства це вимагає пошук та залучення таких працівників, які відповідають вимогам високої комунікабельності, підприємливості, творчості, а також створення для них відповідних матеріальних та соціально-психологічних умов.

Таким чином, для управління інноваціями необхідний системний підхід, що визначає взаємозв'язки та взаємозалежність між підрозділами організації, що характеризує прямі та зворотні зв'язки у структурі управління [4].

Джерела та література

1. Забродська Л. Інноваційні пріоритети науково-технологічного розвитку: міжнародний та регіональний аспекти. *Theory and methods of educational management*. 2015.
2. Підкамінний І. М., Ціпуринда В. С. Системні фактори впливу на інноваційний розвиток підприємства. *Ефективна економіка*. 2011.
3. Антіпов О. В. Формування інноваційної стратегії підприємства. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/
4. Бобко Л. О. Сучасний стан розвитку інноваційної діяльності підприємств. *Сучасний рух науки: тези доп. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (28–29 черв. 2018 р.)*. Дніпро, 2018. С. 35–39. URL: https://www.researchgate.net/profile/Musiyenko_Angelina/publication/

Охріменко М. – студентка

Науковий керівник: д. е. н., проф.
М. Забаштанський
Національний університет
«Чернігівська Політехніка»
м. Чернігів, Україна

Проектне фінансування та управління інноваційним розвитком підприємств

Проектне фінансування (ПФ) широко використовується для проектів, що забезпечують випуск високоякісної, конкурентоспроможної продукції або мають суттєвий соціальний ефект. Для успіху проекту зазвичай в його основу закладають усталену, відпрацьовану технологію з тим, щоб надалі випускати продукцію, орієнтовану на досить ємні і перевірений ринок [1]. Джерела кредитів ПФ – інвестиційні і інноваційні фонди, спеціалізовані фінансові компанії, міжнародні фінансові організації, страхові та лізингові компанії та інші. ПФ – вихід із ситуації

для тих компаній, які, маючи в своєму розпорядженні всі необхідні ресурси для створення нового виробництва, в тому числі технологіями і кадрами, не мають заставних активів для залучення кредиту. У проектному фінансуванні задіяні як мінімум три учасники:

1) інвестор, який ініціює проект і створює SPV. Інвестор розраховує отримувати вигоду з її успішної діяльності;

2) SPV, яка створюється спеціально для проекту, відповідає за його реалізацію і зазвичай не має ні фінансової історії, ні майна для застави. Саме використання проектною компанією є головною відмінною особливістю цього виду проектів, так як дозволяє зібрати разом необхідну для проекту професійну команду;

3) кредитор, який виділяє кредит SPV, не має ні застав, ні поручителів в традиційному розумінні цих термінів, частка позикового капіталу в проектному фінансуванні значно вище, ніж в звичайних корпоративних кредитах і середня сума, яку надає кредитором, складає зазвичай до 80 % всіх капітальних витрат проекту. У світовій практиці при проектному фінансуванні найчастіше використовується класичний концесійний контракт типу BOT Build – Operate – Transfer – «Будівництво – управління – передача». SPV здійснює «будівництво» та «експлуатацію» в основному – на право власності протягом встановленого терміну, після чого об'єкт передається інвестору або державі. Контракт оптимальний для реалізації інноваційного процесу, якщо під «будівництвом» розуміти першу та другу фази інноваційного ланцюжка, а під «управлінням» третю та четверту [2]. Механізм проектне фінансування може бути ефективно використаний не тільки для інвестиційних, а й для інноваційних проектів, так як:

1. Від звичайного кредитування, включаючи синдиковане кредитування, воно відрізняється тим, що кредит гаситься з коштів, що генеруються проектом, що робить проект цінним.

2. Утворюється юридична особа, яка спеціалізується на реалізації цього проекту, що означає можливість використовувати максимально високий кадровий потенціал на кожній фазі інноваційного процесу.

3. Не відволікаються кошти з бізнесу, що діє компанії інвестора і вона побічно отримує довгі гроші на комфортних умовах, тим більше, що використовується великий фінансовий важіль до 80 %.

4. Проектне фінансування здатне забезпечити супровід інноваційних проектів поетапно з максимальною увагою до кожного структурного компоненту інноваційного процесу.

5. Ризики комерціалізації ідеї розподілені між учасниками проекту, що дозволяє розраховувати на реалізацію моделі «Потрійна спіраль» і широке використання кадрового потенціалу та науки, і вузів.

6. Інноваційний проект має певний термін життя, що дозволяє мінімізувати операційні ризики.

7. Логічним для інноваційного ланцюжка виглядає концесійний контракт типу BOT.

8. Для ПФ притаманний високий рівень прозорості фінансових потоків, що є відмінним антикорупційним бар'єром.

9. Розгортання широкої PR кампанії і очікування комерційного успіху у фінальній фазі процесу стимулює активність учасників.

10. Структура механізму ПФ адекватна структурі інноваційного ланцюжка – від ретельно проробленої ідеї до прибуткової комерціалізації і соціального схвалення.

Невисока інноваційна активність організаційної області пояснюється безліччю факторів, серед яких, на нашу думку, в першу чергу можна назвати вкрай низький рівень розвитку інноваційної інфраструктури: недостатній рівень науково-технічної бази, застарілі технології, недолік спеціалізованих фінансово кредитних інститутів [3]. Також можна назвати такі чинники як висока вартість наукових досліджень, брак власних коштів у підприємств, обмеженість можливостей отримання кредитів і позик, високий економічний ризик, який посилюється загальною макроекономічною нестабільністю, низький рівень доходів населення відсутність відчутних податкових та інших пільг при здійсненні інноваційної діяльності. Фінансування є ключовим аспектом інноваційного процесу, особливо на ранніх етапах. Система фінансової

підтримки інноваційної діяльності в Україні недостатньо розвинена. У зв'язку з цим особливо гостро стоїть брак фінансування для підприємств малого бізнесу та експорту. На державному рівні необхідно вжити заходів щодо розширення системи фінансової підтримки інноваційної діяльності, розвитку систем фінансування інновацій могло б сприяти:

- надання податкових стимулів для стимулювання інновацій;
- впровадження нових механізмів фінансової підтримки підприємств на початкових етапах інноваційного циклу: пільгове кредитування, інноваційні ваучери і гранти, державні гарантії по кредитах для інноваційних підприємств, що відповідають мінімальним вимогам;
- забезпечення цільової державної підтримки розвитку приватного фінансування інноваційних проектів на ранніх етапах їх реалізації.

Для сприяння інноваціям система державної підтримки інновацій повинна забезпечувати більш високий рівень ризику і бути терпимим до невдач окремих проектів. Можливі кроки в цьому напрямку: при виборі проектів для фінансування необхідно встановити можливість безуспішного виконання їх частини; зокрема, пропонується визначити конкретні умови для незастосування санкцій, передбачених правилами відмови; поліпшити процедуру оцінки завершених проектів, надаючи чіткі критерії застосування вимог до зниження ризику для проривних і перспективних проектів.

Необхідно переглянути і переорієнтувати існуючі механізми державної підтримки інновацій в Україні з урахуванням відмінностей в характері і тип ризиків, пов'язаних з реалізацією проектів різного типу. Одночасно слід розширити спектр механізмів підтримки справжніх інновацій. Конкретні кроки в цьому напрямі можуть включати: Обмеження кола одержувачів державної підтримки інвестиційних проектів тобто проектів з відносно низькими ризиками, малі і середні підприємства, які можуть компенсувати свої труднощі з отриманням банківських кредитів. Розробка чітких критеріїв надання державної підтримки справжнім інноваційним проектам з високими ризиками. Розширення і диверсифікація механізмів державної підтримки справжніх інновацій з урахуванням вартості, тривалості, ризикованості проекту та інших критеріїв.

Джерела та література

1. Активізування інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств: монографія/за наук. ред. проф., д-ра екон. наук О. Є. Кузьміна. Стрий: ТЗОВ «Укрпол», 2015. 250 с.
2. Баранчев В. П., Масленникова Н. П., Мишин В. М. Управление инновациями: учебник. Москва: Юрайт; ИД Юрайт, 2011.
3. Про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти «Стан та проблеми реалізації Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та шляхи його вдосконалення». URL: <http://kno.rada.gov.ua/>

Перчук Б. – студент

Науковий керівник: к. е. н., доц.

О. Беленкова

Київський національний університет
будівництва і архітектури

м. Київ, Україна

Особливості застосування проектного фінансування у будівництві

Проектне фінансування (Project Finance) [1, 353] – процес організації та здійснення фінансування інвестиційного проекту з використанням різноманітних джерел та застосування різних фінансових інструментів за умов, що джерелами погашення боргу є проектні грошові потоки, а забезпеченням боргу – активи учасників фінансування.